

Brüsszel, 2024. május 31.
(OR. en)

10455/24

Intézményközi referenciaszám:
2024/0068(COD)

SOC 405
EMPL 232
ECOFIN 613
EDUC 190
JEUN 122
CODEC 1371
IA 128

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	Javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE a gyakornokok munkafeltételeinek javításáról és érvényesítéséről, valamint a szakmai gyakorlatnak álcázott rendes munkaviszony elleni küzdelemről („a gyakornokokról szóló irányelv”) – <i>Az elért eredményekről szóló jelentés</i>

I. BEVEZETÉS

A Bizottság 2024. március 20-án elfogadta a gyakornokok munkafeltételeinek javításáról és érvényesítéséről, valamint a szakmai gyakorlatnak álcázott rendes munkaviszony elleni küzdelemről szóló irányelvre („a gyakornokokról szóló irányelv”) irányuló javaslatot. A javasolt irányelv célja a gyakornokok munkafeltételeinek javítása és érvényesítése, valamint az olyan esetek elleni küzdelem, amikor szakmai gyakorlatnak álcázzák a rendes munkaviszonyt. A javaslatot a szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszeréről szóló, 2014. március 10-i tanácsi ajánlás helyébe lépő, a szakmai gyakorlatok megerősített minőségi keretrendszeréről szóló tanácsi ajánlásra irányuló javaslattal együtt alkotott csomag részeként tették közzé.

A delegációk nagy többsége üdvözölte a javaslat célkitűzését, és támogatását fejezte ki a gyakornokok munkafeltételeinek javítását célzó kezdeményezésekkel kapcsolatban. A delegációk hangsúlyozták, hogy jelentős időre van szükség ezen irányelv nemzeti

rendszerekre gyakorolt hatásának és következményeinek értékeléséhez, ezért számos delegáció továbbra is általános – és néhány delegáció parlamenti – vizsgálati fenntartással él a javaslattal kapcsolatban.

A belga elnökség idején a szociális kérdésekkel foglalkozó munkacsoport három alkalommal ülésezett: 2024. április 9-én, április 22-én, és május 27-én. A munkacsoport befejezte a javaslat cikkenkénti vizsgálatát. Az elért eredményeket a lenti II. szakasz foglalja össze.

A javasolt jogalap – az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 153. cikke (1) bekezdésének b) pontjával összefüggésben értelmezett 153. cikke (2) bekezdésének b) pontja – alapján a Tanácsnak az Európai Parlamenttel folytatott rendes jogalkotási eljárás keretében kell eljárnia.

Az Európai Parlament még nem fogadta el első olvasatban kialakított álláspontját.

II. A BELGA ELNÖKSÉG IDEJE ALATT A TANÁCSBAN VÉGZETT MUNKA

A szociális kérdésekkel foglalkozó munkacsoport három héttel a javaslat közzétételét követően, 2024. április 9-én, a belga elnökség idején kezdte meg a javasolt irányelv vizsgálatát. Ezen az ülésen a Bizottság előterjesztette az irányelvjavaslatot, a delegációknak pedig lehetőségük nyílt arra, hogy előzetes általános észrevételeket és kérdéseket fogalmazzanak meg.

A bizottsági javaslatot hatásvizsgálat kísérte, amely a javasolt tanácsi ajánlásra is kiterjed. A belga elnökség 2024. április 4-én a hatásvizsgálatra vonatkozó kérdőívet osztott meg a delegációkkal, amelyre huszonegy tagállam válaszolt. A szociális kérdésekkel foglalkozó munkacsoport a 2024. április 22-i ülésén alaposan elemezte és megvitatta a hatásvizsgálatot. Az értékelés és a tagállamok által a hatásvizsgálatra adott válaszok összegzése a 10456/24 dokumentumban található.

A szociális kérdésekkel foglalkozó munkacsoport a javasolt irányelv vizsgálatának és megvitatásának szentelt a 2024. április 22-i és május 27-i ülést a javaslat szövegének jobb megértése érdekében. Ezen alkalmakkor a delegációk megfogalmazták észrevételeiket és kérdéseket tettek fel – például a javasolt irányelv hatályával, valamint a „szakmai gyakorlat” és a „gyakornok” fogalom meghatározásával kapcsolatban –, amelyekre a Bizottság reflektált.

III. A MUNKACSOPORT SZINTJÉN MEGVITATOTT FŐBB KÉRDÉSEK

Hatály

Számos delegáció szkeptikus a javaslat hatályával kapcsolatban, és pontosításra volt szüksége arra vonatkozóan, hogy a gyakornokok és a szakmai gyakorlatok mely típusai tartoznak a javasolt irányelv hatálya alá. A Bizottság magyarázatokkal szolgált annak érdekében, hogy pontosítsa azt, hogy az *egyenlő bánásmódról szóló II. fejezet* és a *végrehajtási és támogató intézkedésekről szóló IV. fejezet* a munkaviszonnyal rendelkező gyakornokokra vonatkozna, míg a *szakmai gyakorlatnak álcázott rendes munkaviszonyról szóló III. fejezet* tekintetében a tagállamoknak kellene feltárni valamennyi gyakornok esetében – beleértve a munkaviszonnyal nem rendelkező gyakornokokat is – azokat a helyzeteket, amelyekben valóban rendes munkaviszony áll fenn.

A delegációk még a Bizottság által adott magyarázatok után is bírálták a javaslat azon részeit, amelyek hatálya kiterjed a munkaviszony nélküli gyakornokokra és azon szakmai gyakorlatokra, amelyek elvégzése kötelező bizonyos szakmák gyakorlásához, vagy amelyek a formális oktatási és képzési tantervek részét képezik.

Fogalommeghatározások

A legtöbb delegáció hangsúlyozta a „gyakornok” és a „szakmai gyakorlat” fogalommeghatározásai közötti következetlenséget, mivel a „gyakornok” fogalma megköveteli a munkaszerződés vagy a munkaviszony meglétét, a „szakmai gyakorlat” fogalommeghatározása viszont nem. A Bizottság hangsúlyozta, hogy a fogalommeghatározások közötti különbség a javasolt irányelv hatályát és két célkitűzését tükrözi.

Emellett néhány delegáció további pontosítást kért annak érdekében, hogy különbséget lehessen tenni a „szakmai gyakorlat” és a „tanulószerződéses gyakorlati képzés” között.

A szakmai gyakorlatnak álcázott rendes munkaviszony értékelése és a jogérvényesítési intézkedések

Több delegáció aggályainak adott hangot a szubszidiaritással kapcsolatban, továbbá kritikát fogalmazott meg a III. és IV. fejezet rendelkezéseinek részletességét illetően. Álláspontjuk szerint a nemzeti hatóságoknak nagyobb rugalmasságot kell biztosítani a jogérvényesítési rendelkezések tekintetében. Ráadásul a szakmai gyakorlatok valamennyi típusának értékelése, ellenőrzése és vizsgálata jelentősen növelné a munkaügyi felügyelőségek terheit, ami számos delegáció számára aggodalomra ad okot.

A szociális partnerek szerepe

Néhány delegáció hangsúlyozta, hogy tiszteletben kell tartani a nemzeti rendszerek sokféleségét, különösen a szociális partnerek egyes tagállamokban betöltött szerepét és hatásköreit. Ez horizontális kérdés, amelyet a szöveg egészében figyelembe kell venni.

A gyakornokok nevében vagy érdekében indított eljárások

Néhány delegáció szkeptikus volt a javasolt rendelkezést illetően, amely lehetővé teszi a munkavállalók képviselői számára, hogy képviseljék és segítsék a gyakornokokat a bírósági vagy közigazgatási eljárások során.

IV. ÖSSZEGZÉS

A belga elnökségnek sikerült alaposan megvizsgálnia a javasolt irányelvet. A szociális kérdésekkel foglalkozó munkacsoport e javaslatnak szentelt ülései lehetőséget biztosítottak a delegációk számára, hogy a javaslattal kapcsolatos észrevételeiket és kérdéseiket írásban is benyújtsák. Ezen alkalmakkor a Bizottság további magyarázatokkal és pontosításokkal szolgált a delegációk által felvetett kérdésekkel kapcsolatban. A megbeszélések nagyban hozzájárultak a javaslat közös értelmezéséhez.

A javaslat első olvasatának lezárásához további munkára és szakértői megbeszélésekre van szükség.